Županijsko izvješće: Zadarska županija

Godina provedbe: 2018

Broj održanih sastanaka: 2
Broj usvojenih programa:

Provedeni programi
U 2018. godini u osnovnim i srednjim školama na području Zadarske županije nastavili su se provoditi programi primarne prevencije: Zdrav za 5 i Mentalno zdravlje za sve.

Provedene ostale aktivnosti
Tijekom obilježavanja "Mjeseca borbe protiv ovisnosti" provodile su se prigodne aktivnosti poput predavanja i radionica za učenike u organizaciji Zavoda za javno zdravstvo Zadar, PU zadarske i stručnih službi škola. Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Zadarske županije je, kao i i svake godine,obilježilo Mjesec borbe protiv ovisnosti i Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama u suradnji sa ključnim dionicima koji djeluju u području prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga na području Zadarske županije. Krajem godine Povjerenstvo je objavilo Natječaj za učenike osnovnih i srednjih škola na području Zadarske županije "Slobodan od ovisnosti rasturam u umjetnosti", u kategorijama likovnog i literarnog izražavanja. Na ovaj način željelo se potaknuti mlade generacije na aktivno djelovanje i kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Ukupno je na Natječaj pristiglo 11 prijava, od čega su 6 prijavitelja osnovne, a 5 prijavitelja srednje škole. Svaki prijavitelj mogao se natjecati sa ukupno 6 radova u obje kategorije. Ukupno je prijavljeno 39 radova na Natječaj.

Usvojeni dokumenti
- Izvješće o radu Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga Zadarske županije u 2017. godini
- Izvješće o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u 2017. godini

Problemi u radu
Svoje aktivnosti tijekom godine Povjerenstvo je u suradnji sa partnerima provodilo sukladno planiranom te su se sjednice održavale po potrebi.

Oblici suradnje i slično
Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Zadarske županije i Zadarska županija surađuju sa Uredom za suzbijanje zlouporabe droga, tijelima državne uprave, jedinicama lokalne samouprave, ustanovama socijalne skrbi, odgojno- obrazovnim ustanovama, organizacijama civilnog društva, medijima i građanima Zadarske županije. Nastoje se potaknuti sve relevantne inicijative. programi i projekti u području prevencije i suzbijanja zlouporabe droga i drugih ovisnosti, očuvanja mentalnog zdravlja te kvalitetnog provođenja slobodnog vremena.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu
Ciljevi županijske politike u području prevencije i suzbijanja zlouporabe droga sukladni su ciljevima prioritetnog područja P1 -borba protiv ovisnosti "Plana za zdravlje žitelja Zadarske županije"2009.-2019.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije: 30.000,00 kuna
Iz proračuna gradova: 330.000,00 kuna
Sveukupno: 360.000,00 kuna

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb Zadar, Benkovac i Biograd na Moru, Dom za odgoj djece i mladeži Zadar
Zdravstvene ustanove: Zavod za javno zdravstvo Zadar, Opća bolnica Zadar, Dom zdravlja Zadarske županije, Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, Psihijatrijska bolnica Ugljan
Nevladine organizacije: Porat- udruga apstinenata za pomoć pri resocijalizciji, Nada - udruga za suzbijanje zlouporabe droga i pomoć obiteljima ovisnika, Volonterski centar Zadar, terapijske zajednice Comunita Mondo Nuovo i Cenacolo, Udruga Lanterna, Biograd na Moru, Društvo Crvenog križa Zadarske županije (program NEP), Caritas Zadarske nadbiskupije (priprema za odlazak ovisnika u terapijsku zajednicu)

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 608
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 547
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 11
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 61
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 12

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 496,2/100 000 stanovnika

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije
Tijekom 2018. godine Služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje imala je brojne kontakte i primjerenu suradnju u provedbi Nacionalne strategije za suzbijanje zloporabe droga kao i Akcijskog plana Vlade RH te Akcijskog plana ZŽ, sa svim relevantnim institucijama na području ZŽ.
Nastavljena je dobra međusektorska suradnja s djelatnicima socijalne skrbi, odgojnih domova, probacijskim uredom, zatvorskim sustavom, Općinskim državnim odvjetništvom, Prekršajnim, Općinskim i Županijskim sudom i djelatnicima MUP-a, Udrugom Porat i TZ Mondo Nuovo , Crvenim križem ZŽ i Klubom liječenih alkoholičara.
Kontinuirana je suradnja sa CZSS u svezi pacijenata koji su uključeni u obiteljski nadzor i maloljetnika kojima su izrečene posebne obveze liječenja od droga. Također, suradnja sa ODO, Prekršajnim, Općinskim i Županijskim sudom u provođenju sudskih odluka u liječenju od konzumacije i ovisnosti o drogama. Nastavljena je suradnja sa Uredom za probaciju glede zajedničkih pacijenata koji su obradi i tretmanu. Ostvarena je i suradnja s terapijskim zajednicama, koordinacija i praćenje u projektu resocijalizacije uz pružanje psihosocijalne podrške po povratku iz TZ ili zatvora. U sklopu Projekta Ministarstva zdravlja „Mentalno zdravlje za sve“ financiranog od raspoloživih sredstava iz djela prihoda od igara na sreću intenzivirala se suradnja s Udrugom Porat i TZ Mondo Nuovo, Društvom Crvenog križa ZŽ, Klubom liječenih alkoholičara te Ligom protiv raka koji su partneri na spomenutom projektu. Ostvarena je suradnja sa Ligom protiv raka Zadar i udrugom „Europa Donna“ za pružanje psihološke pomoći oboljelima od karcinoma, njihovim obiteljima i prijateljima. Unaprijedila se suradnja sa školama, naročito putem preventivnih programa Trening životnih vještina, Zdrav za 5 te probirom djece koji su metodom anketiranja upućena u naše savjetovalište za mentalno zdravljem, a u suradnji sa školskom medicinom.
U razdoblju provedbe projekta Mentalno zdravlje za sve od 01.10.2017. do 31.09.2018. (projekt Ministarstva zdravstva namijenjen zdravstvenim organizacijama u suradnji s udrugama u RH u okviru raspoloživih lutrijskih sredstava za 2017. godinu) u Savjetovalištima mentalnog zdravlja u gradovima Benkovcu, Biogradu na moru, Gračacu, Obrovcu i Pagu, aktivnostima je obuhvaćeno 318 osoba. U izvanbolničko liječenje ovisnosti u navedenim savjetovalištima uključeno je 87 osoba. U Savjetovalištima mentalnog zdravlja u gradu Zadru aktivnostima je obuhvaćeno 919 osoba (u sklopu kojih je i grupa liječenih alkoholičara i onkološko savjetovalište čiji se rad odvija u suradnji s Klubom liječenih alkoholičara i Ligom protiv raka). Aktivnostima Savjetovališta za HIV izravno je obuhvaćeno 252 osobe. Održani su radijski, televizijski i novinski intervjui na području Zadarske županije vezani uz rizično spolno ponašanje i stigmatizaciju, čime je obuhvaćena i opća populacija (oko 1000 osoba). Aktivnostima udruge Porat u suradnji sa Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, izravno je obuhvaćeno 49 osoba (dodatno, putem SOS telefona ostvareno je 69 poziva). Aktivnostima TZ Mondo Nuovo, u suradnji sa Službom za prevenciju, obuhvaćeno je 39 osoba. Aktivnostima Crvenog križa obuhvaćeno je 45 osoba. Tijekom školske godine 2017./2018., do kraja razdoblja provedbe projekta, predavanjima i edukativnim radionicama je sveukupno

obuhvaćena 3 831 osoba, od čega 3 649 djece i mladih te 182 roditelja, profesora, razrednika i stručnih suradnika osnovnih i srednjih škola Zadarske županije. Uz njih, neizravnim korisnicima možemo smatrati i liječnike obiteljske medicine te stručne djelatnike Centra za socijalnu skrb s kojima je održavana kontinuirana suradnja kroz konzultacije i sastanke. Opća populacija građana (preko 1000 osoba) informirana je o aktivnostima projekta putem promotivnih aktivnosti i suradnje s medijima kojima je svrha educiranje šire javnosti o problemima vezanima uz mentalno zdravlje. U razdoblju provedbe projekta „Mentalno zdravlje za sve“ od 01.10.2018. do 31.12.2018. (projekt Ministarstva zdravstva namijenjen zdravstvenim organizacijama u suradnji s udrugama u RH u okviru raspoloživih lutrijskih sredstava za 2018. godinu) u Savjetovalištima mentalnog zdravlja u gradovima Benkovcu, Biogradu na moru, Gračacu, Obrovcu i Pagu, aktivnostima je obuhvaćeno 77 osoba. U izvanbolničko liječenje ovisnosti u navedenim savjetovalištima uključeno je 35 osoba. U Savjetovalištima mentalnog zdravlja u Gradu Zadru aktivnostima je obuhvaćeno 345 osoba. Aktivnostima Savjetovališta za HIV su izravno obuhvaćene 64 osobe. Održani su radijski, televizijski i novinski intervjui na području Zadarske županije vezani uz rizično spolno ponašanje i stigmatizaciju, Aktivnostima udruge Porat u suradnji sa Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, Izravno su obuhvaćene 22 osobe (dodatno, putem SOS telefona ostvareno je 65 poziva). Aktivnostima TZ Mondo Nuovo, u suradnji sa Službom za prevenciju, obuhvaćeno je 12 osoba. Aktivnostima Crvenog križa obuhvaćeno je 9 osoba. Tijekom školske godine 2018./2019. (u okvirima razdoblja provedbe projekta), predavanjima i edukativnim radionicama je sveukupno obuhvaćena 1 775 osoba, od čega 1 499 djece i mladih te 276 roditelja, profesora, razrednika i stručnih suradnika osnovnih i srednjih škola Zadarske županije. Uz njih, neizravnim korisnicima možemo smatrati i liječnike obiteljske medicine te stručne djelatnike Centra za socijalnu skrb s kojima je održavana kontinuirana suradnja kroz konzultacije i sastanke. Opća populacija građana (preko 1000 osoba) informirana je o aktivnostima projekta putem promotivnih aktivnosti i suradnje s medijima kojima je svrha educiranje šire javnosti o problemima vezanima uz mentalno zdravlje.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

U odnosu na prethodnu godinu nije bilo značajnije promjene trenda zlouporabe droga. U Službi za prevenciju, izvanbolničko liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje i dalje se najviše liječi opijatskih ovisnika, potom ovisnika o marihuani te ovisnika koji konzumiraju više psihoaktivnih sredstava.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

- Provodile su se radionice na temu vršnjačkog nasilja usmjerene na sprječavanje svih vrsta nasilja među djecom osnovnoškolskog uzrasta. U 21 osnovnoj školi je provedeno 58 radionica "Vršnjačko nasilje“ na kojima je sudjelovalo 982 učenika petih i šestih razreda
- U sklopu projekta "Zdrav za 5" održano je 59 predavanja na temu „Ovisnost i zlouporaba droga“ na kojima je sudjelovalo 1067 učenika prvih i 19 učenika četvrtih razreda srednjih škola, 69 predavanja na temu „Opasnost skrivena u igrama na sreću“ na kojima je sudjelovalo 1221 učenika drugih razreda srednjih škola te 30 predavanja na temu „Nula promila“ na kojima je sudjelovalo 492 učenika osmih razreda osnovnih škola.
- Projekt „Sigurno ponašanje djece na internetu“ je usmjeren na podizanje svijesti o štetnosti prekomjerne upotrebe interneta kod učenika. Provedeno je 15 predavanja na kojima je sudjelovalo 248 učenika šestih i sedmih razreda osnovnih škola.
- Edukativna kazališna predstava “Boca istine” je u suradnji s Udrugom Hepatos i Ri Teatrom organizirana u pet srednjih škola u gradu Zadru, čime je obuhvaćen 351 učenik.
- U suradnji sa Odjelom za Psihologiju Sveučilišta u Zadru, kroz implementaciju programa prevencije nasilja u mladenačkim vezama, u srednjim školama Zadarske županije su se provodile radionice na teme: ,,Očekivanja i prava u vezi“, „Nasilno ponašanje u vezi“, „Nasilno rješavanje sukoba“, i „Kako prijatelji mogu pomoći“ među 88 učenica i učenika trećih razreda srednjih škola.
- Učenicima Medicinske škole Ante Kuzmanića djelatnice Službe su održale 5 radionica s ciljem prikazivanja rada Službe.
- U Poljoprivrednoj, prehrambenoj i veterinarskoj školi Stanka Ožanića je među 13 učenika održana radionica koja je

uključivala predavanje o važnosti zdrave prehrane i štetnosti konzumacije većih količina šećera te izradu slastica koje su ujedno i zdrave.
- U Poljoprivrednoj, prehrambenoj i veterinarskoj školi Stanka Ožanića održano je predavanje za 21 učenika četvrtog razreda na temu „Problem ovisnosti“ u obliku svjedočanstva bivšeg ovisnika.
- U suradnji sa TZ Mondo Nuovo je u strukovnoj školi Vice Vlatkovića za 95 učenika i nastavnika održano predstavljanje Savjetovališta za mentalno zdravlje i rada TZ Mondo Nuovo te svjedočanstvo bivšeg ovisnika.
- U Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn je sa 11 učenika proveden je set aktivnosti koji je uključivao održavanje radionica na tematiku mentalnog zdravlja i ovisnosti („Prikaz slučaja: Marija“ i „Samopouzdanje kod mladih“) te aktivni angažman učenika u promociji mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti putem fotografiranja i obrađivanja fotografija s motivima povezanim s tematikom provedenih radionica.
- Među 13 učenika Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole Stanka Ožanića, održan je set preventivnih aktivnosti koji je obuhvaćao provedbu radionice „Samopouzdanje kod mladih“, nakon čega su učenici izrađivali „Kolačiće sreće“ unutar kojih su se na papirićima nalazile pozitivne motivacijske poruke. Kolačići su potom bili izloženi u prostorima Službe.

Kada je riječ o preventivnim predavanjima i tribinama namijenjenima široj javnosti provodile su se sljedeeće aktivnosti:
- Sudionicima dječje biciklističke utrke BBK Pakoštane i prisutnim roditeljima (70 osoba) održano je preventivno predavanje na temu „Ovisnost i zlouporaba droga – marihuana“.
- Članovima roditeljskog vijeća (25 osoba) održana je radionica u OŠ Krune Krstića na temu „Psihološka otpornost – kako je razviti kod djece“.
- Predavanje za roditelje: “Elektroničko nasilje” (34 roditelja djece osnovnoškolskog uzrasta)
- Predavanje za roditelje: “Kako prepoznati znakove ovisnosti kod djece” (128 roditelja djece srednjoškolskog uzrasta)
- Povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti je u Gradskoj knjižnici Benkovac, u suradnji s udrugom Porat, održano javno predavanje na teme: „Predstavljanje Savjetovališta za mentalno zdravlje“ Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, „Predstavljanje rada udruge Porat“ te „Ovisnosti“ (78 osoba)

Promocija mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti putem javnih akcija
- Javnozdravstvenim akcijama u suradnji sa svim relevantnim ustanovama i partnerima obilježeni su: „Dan mimoza“ (Dan borbe protiv raka vrata maternice), Svjetski dan borbe protiv raka, Dan borbe protiv vršnjačkog nasilja (Dan ružičastih majica), Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometovanja drogama, Svjetski dan mentalnog zdravlja, Mjesec borbe protiv ovisnosti i Svjetski dan borbe protiv AIDS-a
- U sklopu navedenih javno-zdravstvenih akcija održavani su stručni sastanci sa relevantnim ustanovama i partnerima na zajedničkim projektima, izloženi su informativni štandovi, održani okrugli stolovi na teme rada s osobama s problemom ovisnosti, održavana su javna predavanja na teme ovisnosti i mentalnog zdravlja, organiziran je Tjedan otvorenih vrata Službe i provedene su preventivne radionice sa učenicama i učenicima srednjih škola te sa roditeljima učenica i učenika srednjih škola na tematiku prevencije ovisnosti.
- Sudjelovanje na radijskim i TV emisijama: snimljeni su prilozi za lokalnu televizijsku postaju (Diadora televizija) te su intervjuirane djelatnice Službe za Jutarnji list i HRT-radio Zadar na teme prevencije ovisnosti i mentalnog zdravlja.

Savjetodavni i edukacijski rad s djelatnicima škola
- Djelatnici Službe su obišli 25 osnovnih i 15 srednjih škola Zadarske županije sa ciljem poboljšanja suradnje te informiranja o radu na zajedničkim projektima i radu Savjetovališta.
- 23.04.2018. u Centru za socijalnu skrb Zadar održan je sastanak s djelatnicima Centra gdje se raspravljalo o sudskim mjerama maloljetnika.
- 04.07.2018. u OŠ Bartula Kašića održan je drugi stručni skup voditelja školskih preventivnih programa osnovnih škola Zadarske županije u organizaciji Vijeća ŠPP osnovnih škola Zadarske županije. Cilj skupa bio je poboljšanje kvalitete suradnje na budućim zajedničkim školskim preventivnim programima te predstavljanje rezultata i razmjena iskustava u provođenju dosadašnjih preventivnih programa namijenjenih učenicima i učenicama osnovnih škola.
- 21.11.2018. u Gradskoj knjižnici (ogranak Arbanasi) održan je stručni skup voditelja školskih preventivnih programa osnovnih i srednjih škola Zadarske županije u organizaciji Vijeća za ŠPP osnovnih škola Zadarske županije. Cilj skupa bio je poboljšanje kvalitete suradnje na budućim zajedničkim školskim preventivnim programima te predstavljanje rezultata i razmjena iskustava u provođenju dosadašnjih preventivnih programa namijenjenih učenicima i učenicama

osnovnih škola. Na navedenom skupu je djelatnica Službe održala predavanje na temu probira mentalnog zdravlja u školskoj dobi.
- 27.11.2018. U Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn održan je sastanak sa stručnom službom i profesoricom u svrhu organizacije i planiranja preventivnih aktivnosti povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 0
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 117
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 174
Broj zapljena: 321

Vrste zaplijenjenih droga
Marihuana (kanabis) - 65.721,10 grama
Kokain - 1.442,33 grama
Heroin - 465,80 grama
Amfetamini - 3.033,28 grama
Kanabis / biljka - 491 komad
Kanabis smola / hašiš - 16,7 grama
LSD/ doza - 2
Metadon- 70 komada
MDMA i derivati (XTC)- 451,57 gram
MDMA i derivati (XTC) - 1.260 komada